

Ierosināta lieta par normām, kas nosaka personas ar invaliditāti tiesības uz speciāli pielāgotu vieglo automobili un pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2018. gada 12. februārī ierosināja lietu „Par Valsts sociālo pabalstu likuma 12. panta pirmās daļas un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 805 „Noteikumi par prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību” 9. pielikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam”.

Apstrīdētās normas

Valsts sociālo pabalstu likuma 12. panta pirmā daļa:

„Pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai piešķir personai, kurai pašai vai kuras bērnam likumā un citos normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā ir noteikta invaliditāte un izsniegts atzinums par medicīnisko indikāciju noteikšanu speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta saņemšanai.”

Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 805 „Noteikumi par prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību” (turpmāk – Noteikumi Nr. 805) 9. pielikums, kurā ir uzskaitīti veselības traucējumi, kuri ir par pamatu atzinuma par medicīnisku indikāciju noteikšanu speciālo pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai (turpmāk – Atzinums) izsniegšanai konkrētai personai.

Augstāka juridiskā spēka normas

Satversmes 91. panta pirmais teikums:

„Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā.”

Satversmes 109. pants:

„Ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Administratīvās rajona tiesas pieteikuma. Administratīvās rajona tiesas tiesvedībā ir administratīvā lieta, kuras ietvaros pieteicējs lūdz izdot administratīvo aktu,

proti, Atzinumu, ar kuru viņam tiktu noteiktas tiesības uz speciāli pielāgotu vieglo automobili un pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai. Administratīvajā procesā iestādē šā administratīvā akta izdošana pieteicējam atteikta, jo viņš neatbilst Noteikumu Nr. 805 9. pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

Administratīvā rajona tiesa uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam, jo tās paredz Atzinuma izsniegšanu un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai piešķiršanu vienīgi tādām personām ar invaliditāti, kurām ir kustību traucējumi.

Pēc Administratīvās rajona tiesas ieskata, personas, kuras, tāpat kā pieteicējs administratīvajā lietā, nevar izmantot sabiedrisko transportu garīgās veselības traucējumu dēļ, atrodas salīdzināmā situācijā ar personām, kuras to nevar izmantot kustību traucējumu dēļ. Tādējādi ar apstrīdētajām normām valsts esot bez objektīva un saprātīga pamatojuma pieļāvusi atšķirīgu attieksmi pret personām ar garīgās veselības traucējumiem, kā arī neesot pienācīgi veikusi pasākumus, lai nodrošinātu šo personu iespēju īstenot to sociālās tiesības.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu un Ministru kabinetu līdz 2018. gada 12. aprīlim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstus ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2018. gada 12. jūlijs. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 29813216